

FINANCOVÁNÍ VODÁRENSKÉ INFRASTRUKTURY OD ROKU 2007

Ing. Jan Plechatý

VRV a.s. Praha

V České republice stále významnou roli při financování výstavby a obnovy vodárenské infrastruktury představují finanční podpory z národních zdrojů nebo fondů Evropské unie.

V rámci zpracování přípravných prací pro plány oblastí povodí byly analyzovány průměrné roční výdaje v České republice ve prospěch výstavby a rekonstrukce infrastruktury vodovodů a kanalizací a též i příjmy z dotací veřejných rozpočtů. Zjištění, která byla provedena v rámci ekonomické analýzy jednotlivých plánů oblastí povodí za léta 2002 až 2004, následně pak integrovaně za úroveň České republiky, a dále i šetření Sdružení oboru vodovodů a kanalizací v r. 2003, odvodila tyto průměrné údaje za Českou republiku:

	Výdaje na výstavbu a rekonstrukce z vlastních zdrojů (mil. Kč)	Dotace (mil. Kč)	% dotace z celkových nákladů staveb
Sektor zásobování pitnou vodou (mil. Kč)	2 500	800	24
Sektor odvádění a čištění odpadních vod (mil. Kč)	3 500	1 800	34
Celkem	6 000	2 600	30

Z tabulky vyplývá, že v uplynulých letech se dotace podílely na objemu finančních prostředků vložených do výstavby a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury přibližně z 30 %. Vyšší procento dotací se uplatnilo na financování kanalizací a čištění odpadních vod pro veřejnou potřebu.

K tomu lze konstatovat, že v letech 2005 až 2006 se finanční podpory ještě významně zvýšily a to především u kanalizací a čištění odpadních vod, zásluhou financování projektů z Fondu soudržnosti nebo strukturálních fondů – Operačního programu Infrastruktura. U vodovodů zůstaly finanční podpory přibližně na úrovni předchozích let.

Jaká je prognóza finančních podpor po r. 2007?

Obecně lze konstatovat, že ani po r. 2007 se nebude snižovat míra finančních podpor. Výzvou pro české vodní hospodářství jsou zejména následující dotační tituly:

Opatření	Zdroje finančních podpor
Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích nad 2000 EO	– prioritní osa 1, oblast podpory 1.1 Snížení znečištění vod MZe – Program 129 310
Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích pod 2000 EO v územích vyžadujících zvláštní ochranu	– prioritní osa 1 oblast podpory 1.1 Snížení znečištění vod
Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v obcích pod 2000 EO	PRV – opatření 3.2.1 Obnova a rozvoj vesnic MZe – Program 129 310
Výstavba a rekonstrukce úpraven vod a zdrojů pitné vody v obcích nad 2000 obyvatel	– prioritní osa 1, oblast podpory 1.2 Zlepšení jakosti pitné vody MZe – Program 129 310
Výstavba a rekonstrukce přivaděčů a rozvodových vodovodních sítí v aglomeracích nad 2000 obyvatel	– prioritní osa 1, oblast podpory 1.2. Zlepšení jakosti pitné vody MZe – Program 129 310
Výstavba a rekonstrukce úpraven vod, zdrojů pitné vody a výstavba a rekonstrukce přivaděčů a rozvodných sítí v aglomeracích pod 2000 obyvatel v územích vyžadujících zvláštní ochranu	– prioritní osa 1, oblast podpory 1.2. Zlepšení jakosti pitné vody
Výstavba a rekonstrukce vodovodů v obcích pod 2000 obyvatel	PRV – opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic MZe – Program 129 310

OP ŽP – Operační program Životní prostředí pro období 2007 – 2013 (financovaný z Fondu soudržnosti)

PRV – Program rozvoje venkova (financovaný z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova)

MZe – Program 129 310 - program „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“ (financovaný ze státního rozpočtu, kapitoly MZe)

Zcela rozhodující pro finanční podpory v oboru vodovodů a kanalizací bude v následujícím období Operační program Životní prostředí. V následující tabulce se uvádí předpokládaný objem finančních zdrojů (převzato z návrhu Plánu hlavních povodí ČR – materiálu připraveného pro meziresortní připomínkové řízení):

Oblast podpory	Finanční podpora z OP ŽP (mil. Kč)	Finanční podpora z národních zdrojů (mil. Kč)
1.1 Snížení znečištění vod	42 673,3	7 530,0
1.2 Zlepšení jakosti p.v.	11 378,7	2 008,0

Poznámka:

Finanční objem v oblasti podpory 1.1. Snížení znečištění vod obsahuje vedle výstavby a rekonstrukce kanalizací a ČOV i technická opatření u průmyslových znečišťovatelů a technická a biologická opatření na snížení eutrofizace povrchových vod a dále též komplexní monitoring vod.

Finanční podpory ze Státního fondu životního prostředí ve vztahu k financování kanalizací a čistíren odpadních vod budou v příštích letech zejména orientovány na kofinancování projektů přijatých k financování z Operačního programu Životní prostředí.

Neznámou je každým rokem výše finančních podpor ze státního rozpočtu – kapitoly MZe v rámci programu 229 310. Lze očekávat výši disponibilních zdrojů odpovídající letošnímu roku 2007. Není dosud rozhodnuto, zda v příštích letech nebudou částečně tyto zdroje též využity pro kofinancování projektů přijatých k financování z OP ŽP.

Zcela novým titulem je možnost využít Program rozvoje venkova – skupiny opatření III.2. – Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic. Opatření mají zajistit základní podmínky pro zkvalitnění hospodářských funkcí venkova a zvýšení kvality života obyvatelstva zlepšením základní infrastruktury obcí do 2000 obyvatel. Předpokládá se, že každý rok v období let 2007 až 2013 bude podporováno budování a rekonstrukce obecních vodovodů a kanalizací včetně ČOV ve výši cca 300 mil. Kč. Bližší směrnice a pokyny pro žadatele budou k dispozici až v 2. polovině r. 2007.

Vzhledem k zaměření konference na vodárenské systémy a problematiku pitné vody uvádím podrobnější informace k finančním podporám v této oblasti:

OP ŽP – oblast podpory: Zlepšení jakosti pitné vody

Účelem je zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství v lokalitách, kde je pitné vody nedostatek nebo je pitná voda dodávána v některých ukazatelích v neodpovídající jakosti. Budou podporovány tyto aktivity:

1. výstavba, rekonstrukce a intenzifikace úpraven vody a zdrojů pitné vody zásobujících více než 2000 obyvatel,
2. výstavba, rekonstrukce a dostavba přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody v obcích nad 2000 obyvatel,
3. výstavba, rekonstrukce a intenzifikace úpraven a zdrojů pitné vody a výstavba, rekonstrukce a dostavba přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody v aglomeracích pod 2000 obyvatel, které jsou zároveň umístěny v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP a CHKO včetně ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000) a v povodí vodního díla Nové Mlýn. Tato aktivita bude prioritně podporována jako součást komplexního řešení zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod v těchto aglomeracích.

Oproti předchozím dotačním titulům, které se týkaly podpory financování vodovodů pro veřejnou potřebu, je důležité, že OP ŽP umožňuje též finanční podporu na rekonstrukce přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody v obcích nad 2000 obyvatel. Rovněž tak PRV umožňuje rekonstrukce rozvodných sítí pitné vody v obcích pod 2000 obyvatel. K tomu několik poznámek:

- platebním a certifikačním orgánem OP ŽP je Ministerstvo financí, finanční kontrolu bude zajišťovat Ministerstvo financí a útvary interního auditu a kontroly MŽP,
- důležitou funkci v implementační struktuře budou plnit Krajské pracovní skupiny, které přispějí svojí detailní znalostí priorit a potřeb na regionální úrovni,
- schvalování projektů k financování z OP ŽP je v působnosti MŽP, resp. SFŽP, kromě „velkých projektů“, které přesahují hranici celkových nákladů 25 mil. EUR,

- podpora v rámci OP ŽP bude poskytována formou nevratné dotace na základě finanční a ekonomické analýzy a závislosti na charakteru příjemce podpory (s ohledem na nová pravidla Nařízení rady ES č. 1083/2006 se však předpokládá snížení podpor ve srovnání s mírou podpory u projektů financovaných v období let 2004 až 2006 v průměru o 15%),
- žádosti budou předkládány SFŽP na základě výzev zveřejněných v tisku a na webových stránkách MŽP a SFŽP (1. výzva se předpokládá cca v polovině r. 2007).

Předpokládá se, že Směrnice MŽP pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z OP ŽP včetně spolufinancování ze SFŽP a státního rozpočtu bude k dispozici v dubnu r. 2007.

Program 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“

Účelem programu je dosažení potřebného vybavení měst a obcí České republiky infrastrukturou vodovodů pro veřejnou potřebu k zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou v souladu s národními právními předpisy. Do programu lze na základě žádostí investorů zařadit následující akce:

1. výstavbu veřejných vodovodů a souvisejících vodárenských objektů,
2. výstavbu a rekonstrukci ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody.

Podrobnosti pro předkládání žádostí a související podmínky stanoví Pravidla pro poskytování a čerpání státní finanční podpory v rámci programu 229 310, která se v zásadě v r. 2007 nemění oproti předchozím letům.

Za pozornost stojí i nový dotační titul v rámci Operačního programu Životní prostředí, a to

OP ŽP – oblast podpory: Hodnocení zdrojů podzemních vod

V rámci tohoto dotačního titulu bude možné finančně podpořit následující aktivity:

- vyhledávání a realizace nových zdrojů podzemních vod pro zásobování obyvatelstva,
- provádění geologických a hydrogeologických prací za účelem přehodnocení zásob podzemních vod k zásobování obyvatel pitnou vodou,
- vyhledávání, průzkum a posouzení možností řízené dotace podzemních vod povrchovými vodami (umělé infiltrace) z vodních toků nebo nádrží.

Předpokládá se, že na tyto aktivity budou v průběhu let 2007 až 2013 orientovány téměř 2 mld. Kč.